

[Aksel Møller.]

spørgsmål. Jeg husker, at jeg dengang under kommissionsforhandlingerne stillede forslag om en gradvis forhøjelse af huslejen. Det var et beskedent forslag — men gabet mellem niveauerne var unægtelig på det tidspunkt ikke så iøjnefaldende som i dag — der gik ud på, at vi skulle forhøje lejen i den gamle boligmasse med 3 pct. om året i 3 år. Det er beklageligt, at vi ikke dengang kunne enes derom. Vi havde utvivlsomt dermed kunnet indlede en proces, der ville have bevirket, at vi ikke nu havde været så langt bagud, og at den regning, der nu skal udskrives til befolkningen, var blevet lettere at bære.

I 1950—51 havde vi igen en chance, som — hvad jeg indrømmer, at jeg naturligvis har mit medansvar for — blev delvis forsømt. Den kom, da den højtærede minister i sin forrige boligministertid fremsatte et nyt huslejeforslag. Det indeholdt intet om forhøjelse af husleje. Under arbejdet med lovforslaget blev der skiftet regering, og det lykkedes derefter at få gennemført en forhøjelse, men den var altfor beskedent til, at den på nogen måde kunne kaldes en konstruktiv løsning. Den havde dog to for mig tiltrækkende egenskaber. Den gjorde det for det første muligt, at de tilfrosne lejemål blev taget op til revision, og den viste, at socialdemokratiet ikke længere turde stå urokkeligt fast på sin hidtidige hævde af huslejeniveauet af 1939. Loven af 1951 måtte vi derfor betragte som en station på vejen mod en mere rationel løsning, forberedt i denne lovs gyldighedsperiode. Det allerbedste, man kan sige om loven af 1951 i forhold til de problemer, vi skulle løse, var, at den ikke tilmålte sig selv en længere levetid end til udgangen af samlingen 1953—54.

Hvad der er sket i de få år, vi har levet under denne huslejelov, svarer da også til de beskedne forventninger, jeg havde til den. Villigheden til at acceptere de husleje-forhøjelser, loven gav adgang til, har vist mig, at befolkningen principielt anerkendte tankegangen, og der er virkelig gennem lo-

vens administration tilvejebragt de fornødne tekniske forudsætninger for de mere målbevidste og derfor naturligvis også mere vidtgående foranstaltninger, som måtte komme, men først kunne komme, når de politiske forudsætninger derfor var tilvejebragt. Dette er sket nu.

Nu foreligger der endelig i forslag til lov om boligforholdene en klar socialdemokratisk erkendelse af, at stoppet af 1939 ikke kan holdes. Dermed skulle muligheden være tilvejebragt for, at en væsentlig brist i boligpolitikken kan udbedres.

Se, så bliver naturligvis spørgsmålet, om den fremgangsmåde, den højtærede minister har valgt forsåvidt angår tilpasningen mellem lejeniveauerne, er hensigtsmæssig. Det er klart, at hvis den statistiske bedømmelse af forholdet — som også den højtærede boligminister har nævnt under denne sags behandling — mellem befolkningstallet og antallet af boliger var den eneste sandhed om boligsituationen, eller man kan måske sige det noget tydeligere på en anden måde: hvis befolkningens boligsædvaner ikke havde skiftet karakter i det lange åremål, vi har levet under krig og efterkrigstid og under huslejestoppet af 1939, så måtte vi allerede til næste år kunne ophæve huslejestoppet og lade huslejerestriktionerne falde. Vi kunne da vende tilbage til den almindelige regulerende lovgivning for udlejningsforholdene i sikker fortrøstning til, at når der nu var en boligreserve, ville huslejeniveauerne ganske af sig selv finde balancepunktet indbyrdes. Det ville utvivlsomt være en meget smertefuld operation, men pinen ville blive kort. Huslejen i de gamle boliger ville stige til det frie markeds balancepunkt, og boligreserven, som altså efter den rent statistiske bedømmelse skulle være indtrådt eller i hvert fald godt på vej, ville blive spredt over nye og gamle boliger.

Nu kunne det naturligvis ikke falde mig ind at gå i rette med den højtærede minister, fordi han har valgt at foreslå en mere lempe- lig overgang. Jeg måtte i den tid, jeg sad i den højtærede ministers sted, naturligvis